

50 Ommetjes in Midden-Delfland

15 JAAR
MIDDEN-DELFLAND
VERENIGING

Midden-Delfland
Vereniging

Routebeschrijvingen en kaarten van de 50 ommetjes kunnen als PDF-bestand worden gedownload van de website: www.middendelflandvereniging.nl

Routes werkgroep Paden: Jan Tukker, Thea Mokveld

Kaartgegevens: © OpenStreetMap-auteurs, CC BY-SA

Kaartbewerking: Henk Groenendaal

Foto's: Marike Kras (omslag), Jan Tukker

Vormgeving: Robert Kroon, Stout Grafische Dienstverlening

1^e druk mei 2022

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door:

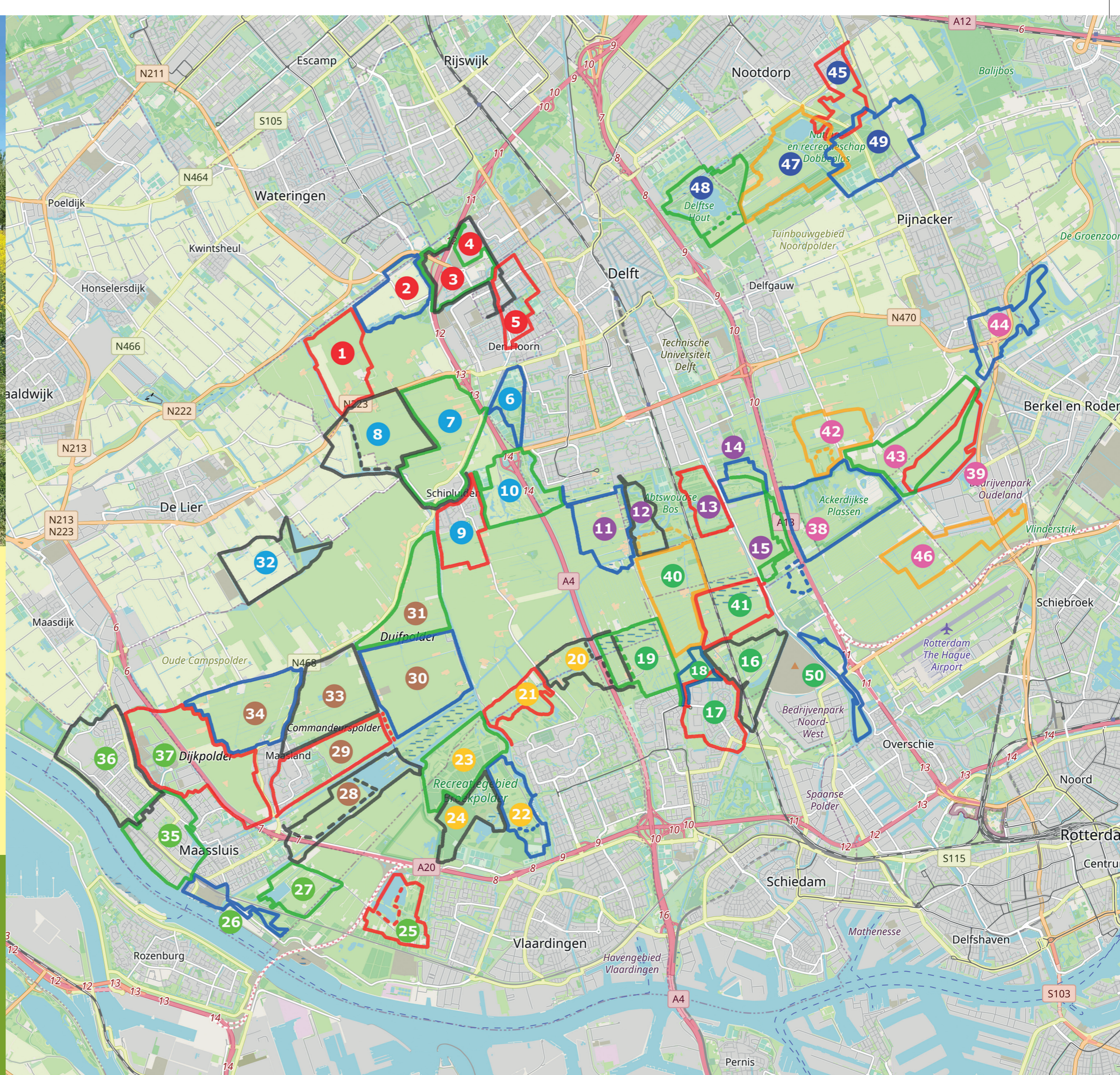
Fonds
1818

Midden-Delfland
Vereniging

www.middendelflandvereniging.nl
secretariaat@middendelflandvereniging.nl
06 - 42 10 54 07

#wordlid

Welkom in Midden-Delfland

Een rijk wandelgebied

Overall is de stad dichtbij, maar toch is Midden-Delfland een prachtig weidegebied met smalle polderweggetjes, omzoomd door fraai begroeide bermen. Met rijen knotwilgen en in het voorjaar het rijkbloeiende fluitenkruid. De polderslootjes vormen kleine natuurgebiedjes op zich. Groene weiden met grazende koeien, verlevendigd door de roep van grutto, tureluur en Kievit. Oude boerderijen verscholen in het groen. De afgelopen decennia zijn aan de randen van het open gebied bosjes aangeplant en (natte) natuurgebiedjes gemaakt, waar de zang van rietvogels weerklinkt. Hier is een netwerk van nieuwe wandelpaden ontstaan. Oude dorpskernen, kerken, molens en gemalen, bruggen en heulen, een eeuwenoud slotenpatroon, oude vaarten, dijken en kaden... Een ideale omgeving om te genieten van natuur en cultuur. Om rust en stilte te ervaren tijdens het wandelen van een of meer van deze 50 ommetjes.

50 Ommetjes

Aan de hand van de ommetjes kun je verspreid door het hele Midden-Delflandgebied 50 korte wandelingen maken. Vanuit Den Hoorn, Delft, Schipluiden, Schiedam-Noord, Maasland, Vlaardingen, Maassluis, Pijnacker, Nootdorp, Oude Leede of Berkel verken je het afwisselende veenweidegebied. In een paar stappen vind je op de website van de Midden-Delfland Vereniging alle 50 ommetjes met kaart en beschrijving. De ommetjes zijn tussen de 3 en 9 kilometer lang. Vaak is het mogelijk om één of meer ommetjes aan elkaar te rijgen voor een langere wandeling.

Zo gaat het

Ga naar de verenigingsite: www.middendelflandvereniging.nl. Klik op *Ontdek Midden-Delfland*, vervolgens op *Recreatie*. Kies dan *Wandelen*. In het overzicht staan alle wandelroutes. Voor de korte(re) wandelingen klikt u op *50 Ommetjes*. Kies een ommetje en print 'm uit, of download 'm op uw smartphone.

Ga goed voorbereid op pad

- Gebieden kunnen in het broedseizoen gesloten zijn voor wandelaars. Het broedseizoen loopt van 15 maart tot 15 augustus, maar deze data kunnen variëren.
- Niet alle wandelingen zijn geschikt voor kinderwagens en/of rolstoelen, ook niet altijd zijn honden (wel of niet aan de lijn) toegestaan.
- Check de dienstregeling als u met het OV reist, sommige buslijnen rijden niet (of minder) in het weekend.
- Trek stevige schoenen of laarzen aan; onverharde paden kunnen in voor- en najaar heel modderig zijn.

Bij elk ommetje staat dergelijke informatie ook altijd aangegeven.

Een wandelkaart van het gebied kan goed van pas komen. Om vogels te spotten neem je natuurlijk een verrekijker mee.

Deze folder geeft in negen clusters een korte schets van de belangrijkste kenmerken en hoogtepunten. Een uitgebreide beschrijving met overzichtelijk routekaartje wordt online vermeld bij elk afzonderlijk ommetje.

Rondom Den Hoorn (Ommetje 1 t/m 5)

Vijf ommetjes door heden en verleden. Het kerkdorpje 't Woudt (al in 1277 genoemd) is gebouwd op een kreekkrug. De Woudtse Droogmakerij is een in de negentiende eeuw uitgeveende polder. De calamiteitenberging (waterberging) is in 2005 aangelegd. De Woudselaan was vroeger een kerkenpad. Veel van het oorspronkelijke tuindersgebied van Den Hoorn is veranderd in nieuwbouwwijken. De Lookwatering en de Harnaschwatering zijn oude waterlopen en waren belangrijk voor het vervoer van groenten en fruit. Een aantal tuinderswoningen en de hoge bruggetjes herinneren aan die tijd.

Rondom Schipluiden (Ommetje 6 t/m 10, 32)

Er is veel water in en rond Schipluiden. Routes volgen de kades van de Gaag en de Vlaardingse Vaart. Over deze waterwegen werden vroeger landbouwproducten en reizigers vervoerd. In Schipluiden zijn resten van het kasteel De Keenenburg opgegraven.

Kerkpolder is een bos- en recreatiegebied met veel afwisseling van waterpartijen en slingerende paden. De Voddijk is een kerkenpad tussen Schipluiden en 't Woudt. Hodenpijl wordt gevormd door een buitenplaats en een voormalige kerk. Hier is het Bezoekerscentrum Midden-Delfland. Het Kraaiennest is in 2020 heringericht met een (weide)vogelplas.

Rondom Abtswoude (Ommetje 11 t/m 15)

De Tanthofkade beschermde eertijds de stad Delft tegen het af en toe oprukkende water uit het westen. De kade loopt dwars door open weidegebied. Het Abtswoudse Bos - 190 ha groot, met waterpartijen, bomen en struiken en wandel- en fietspaden - kwam rond 2000 gereed. De Mantjeskade, nu een nauwelijks verhoogd pad door de weilanden, had als functie water bij dijkdoorbraken tegen te houden. Het wandelpad langs de Schie is als jaagpad aangelegd voor paarden die de trekschuiten trokken. De Schie was een belangrijke verbinding van Delft naar zijn eigen haven, Delfshaven, Schiedam en Rotterdam. Bij het World Art Centre is een vrij toegankelijk beeldenpark.

Aan de randen van Schiedam (Ommetje 16 t/m 19, 40, 41, 50)

De Poldervaart mondde vroeger uit in de Delftse Schie. De sluis is gerestaureerd, maar het water is afgedamd. Langs de randen van Schiedam en Kerkbuurt is nieuwe natuur aangelegd met bloemrijke graslanden, moerasen rietlanden. Langs de Woudweg liggen eeuwenoude boerderijen, gebouwd op kreekkruggen. Abtswoude is een oude polderweg van Delft naar Schiedam. De Groeneweg is een oude doodlopende ontginningsweg, met een aantal fraaie boerderijen. Landgoed De Tempel heeft een grote opknappbeurt gehad. Het is een bijzonder park met eeuwenoude lanen, slingerende paden, sierlijke bruggetjes, geometrische vijvers én een unieke beeldencollectie. En met de status van groen Rijksmonument.

Oostveen-Broekpolder (Ommetje 20 t/m 24)

Het is prachtig wandelen door de Holierhoekse Polder, het gebied is goed toegankelijk gemaakt met paden en bruggetjes. De Oostveenseweg kruist de verdiepte aangelegde A4, die bij Vlaardingen onder de grond gaat als Ketheltunnel. Iets verderop ligt het eco-aquaduct. Via dit eco-

aquaduct kunnen dieren zich makkelijker verspreiden, aaneengesloten natuurgebieden zijn gevarieerder en er kunnen meer planten en dieren leven. De Broekpolder biedt een divers landschap van polder, bos en grote plassen waar veel watervogels leven en overwinteren. Hier leeft ook een grote kudde Schotse Hooglanders.

Langs Het Scheur (Ommetje 25 t/m 27, 35 t/m 37)

Oud landschap langs de Zuidbuurt grenst aan nieuw recreatiegebied van de Krabbeplass. Eeuwenoude boerderijen aan de Zuidbuurt liggen op kreekkruggen, hun oprijlanen zijn soms wel een kilometer lang. De Blankenburgverbinding doorkruist de Aalkeetbinnenpolder en de Zuidbuurt. Met de deels verdiepte aanleg en landtunnel wordt de aantasting van de natuurlijke omgeving slechts enigszins gecompenseerd. Langs Het Scheur is er uitzicht op de zeeschepen en industrie van Europort. Ontstaan bij een sluis in de dijk heette Maassluis eerst Maasslandsluis. De Oranjeplassen zijn een klein natuurgebiedje aan de rand van Maassluis-West. Langs de Weverskade is de nieuwe woonwijk Wilgenrijk verzeen.

Polders bij Maasland (Ommetje 28 t/m 31, 33, 34)

De Vlietlanden is een laagveengebied dat vanwege zijn lage ligging nooit is ingepolderd. De Booner- en Middelvliet zijn - al sinds de middeleeuwen - belangrijk voor de ontwatering van Midden-Delfland (via drie sluisen in Maassluis). Het Doelpad is een oud kerkenpad dat dwars door het weiland loopt tussen Maasland en de Kwakelweg. De Duifpolder wordt omgrensd door Noordvliet, de Vlaardingse Vaart en de Middewatering. De Trambrug en het pad over de vroegere trambaan herinneren aan de tijd van de Westlandsche Stoomtramweg Maatschappij. Vanaf de Commandeurskade zijn de Dijkmolen en molen De Drie Lelies goed te zien.

Oostland (Ommetje 38, 39, 42 t/m 44, 46)

Hiermee wordt het gebied ten oosten van de A13 aangeduid. De Ackerdijkse Plassen zijn een oase voor watervogels. Het gebied ontstond door afgraving van veen, de turf was bestemd voor de aardwerfabrieken van Delft. Het natuur- en recreatiegebied Zuidpolder van Delfgauw biedt vele vergezichten naar Delft, Pijnacker en Rotterdam. Polder

Bergboezem Berkel is rond 1850 ingericht als waterberging, nadat het zo'n 300 jaar geleden ontstaan is door het afgraven van veen. Het natuurgebied De Groenzoom is een prachtig weide-, plassen- en slotengebied grenzend aan de drukke weg N470. Aantrekkelijk voor natuurliefhebbers vanwege vele soorten vogels en de mooie wandelpaden.

Balij en Biesland (Ommetje 45, 47 t/m 49)

De Delftse Hout en de Dobbeplas vormen een groene buffer tussen Delft en Nootdorp. Tezamen met het Balijgebied, ontwikkeld voor de Floriade in Zoetermeer (1992) en de nieuwe natuur van het Bieslandse Bos met zijn waterpartijen. Het vrij toegankelijke natuurgebied Stiltegoed is ingericht voor rust en verstillig.

Midden-Delflandgebied = Bijzonder Provinciaal Landschap

De provincie Zuid-Holland heeft Midden-Delfland op 14 november 2017 aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap, het eerste in Nederland. De Midden-Delfland Vereniging is één van de gebiedspartijen die zich het behoud en toekomstbestendige versterking van dit gebied tot doel stelt. Geïnteresseerd in het Midden-Delflandgebied? Enthousiast over de wandel- en fietsroutes? **Word dan lid van de Midden-Delfland Vereniging!**

